

Til Kultur- og likestillingsdepartementet

9. juni 2026

Høringssvar – styringssignaler til NRK

Vedrørende NRKs bidrag til mediemangfoldet og NRK-plakaten

Norsk Komponistforening (NKF) takker for muligheten til å gi innspill til regjeringens styringssignaler til NRK i statsbudsjettet for 2027. Vi mener tidspunktet for å tydeliggjøre forventningene til NRK som allmennkringkaster er godt, både i lys av Medietilsynets nylige analyse av NRKs bidrag til innholds- og bruksmangfoldet og de kulturpolitiske målene i NOU 2025: *7 Musikklandet*.

Musikk er en grunnleggende og uatskillelig del av norsk kultur, offentlighet og identitetsbygging. NRK har hatt – og må fortsatt ha – et særlig ansvar for å ivareta, utvikle og formidle hele bredden av norsk musikkliv. Dette innebærer å sikre kvalitet og tilgjengelighet, men også å ta et aktivt ansvar for representasjon på tvers av sjangre, uttrykk og kunstneriske praksiser. For skapende kunstnere er NRK en avgjørende kanal for å nå publikum og få verkene sine satt i en kunstnerisk sammenheng.

Definisjonen av «norsk musikk» er sentral i dette. Et rikt skapende musikkliv fordrer at det faktisk skapes og utvikles musikk i Norge. Slik NRK definerer begrepet i dag, gjør de det mulig å omgå det skapende perspektivet, fordi medvirkning fra en norsk utøver er nok til å farge statistikken. Selv om det har stor verdi at norske orkestre eller ensembler får spilletid i NRK, bidrar ikke denne praksisen til å sikre eller videreutvikle det *skapende* musikkfeltet i Norge. Dersom et krav om norskandel skal være kulturpolitisk relevant og faktisk styrke et levende musikkliv, må det tydeligere knyttes til norske opphavere og norsk repertoar, og man må ha egne mål for dette.

Slik tilbudet fremstår i dag, opplever vi videre at deler av musikklivet i for liten grad når ut til publikum. Dette gjelder særlig uttrykk som ikke er kommersielle og som allmennkringkasteren NRK har et særskilt ansvar for å formidle bredt.

Vi mener NRK må sørge for at **bredden i norsk musikkliv blir synlig og tilgjengelig for hele befolkningen**. Musikk skapt av nålevende komponister må være en del av offentligheten, ikke bare tilgjengelig for små og spesialiserte miljøer.

Når det gjelder Medietilsynets rapport savner vi en tydeligere redegjørelse for metode, definisjoner og datagrunnlag. Flere vurderinger fremstår som brede analyser av innhold, men hvor det ikke umiddelbart er enkelt for leseren å vite hvordan materialet er samlet inn, kategorisert og vurdert. Dette gjør det krevende å etterprøve analysens premisser og konklusjoner.

40 % norsk musikk

NKF setter pris på at Medietilsynet anbefaler at kravet om minst 40 % norsk musikk utvides til også å gjelde NRK Klassisk og NRK Jazz, slik at kravet omfatter **hele NRKs radioportefølje**. Etter vårt syn er dette et nødvendig og riktig grep.

Vårt miljø har holdt frem dette som et viktig tiltak over tid og ved forrige revisjon av NRKs styringsdokumenter, **vedtatt av Stortinget i 2022**, ble det slått fast at dette kravet om 40 prosent skulle være løst «ved neste korsvei».

Norsk kunstmusikk, jazz, lydkunst og andre uttrykk som i liten grad er kommersielt drevet, er særlig avhengige av en sterk og engasjert allmennkringkaster for å nå ut til publikum og bli en del av offentlig refleksjon og samtale.

En slik utvidelse av musikkkravet er ikke et inngrep i redaksjonell frihet, men en presisering av rammene for det kulturpolitiske mandatet NRK er satt til å forvalte. Samtidig må kravet følges opp med reell satsing. Utvidelsen må bidra til å styrke musikkformidlingen i kanalene gjennom vitalisering av innholdet, med plass til kritikk, omtaler, nye uttrykk og sendeflater for eksperimentering. Det må også være rom for å formidle hele verk, ikke bare utdrag. Andel norsk musikk alene er ikke tilstrekkelig dersom den ikke følges av redaksjonell kontekst, synlighet og aktiv formidling.

Forståelig kvalitativ rapportering

I NRKs rapportering på bruk av norsk musikk, er det avgjørende med en avklart definisjonen. Siden rapportene oversendes KUD og gir grunnlag for Stortingets statsbudsjettbehandling og kulturpolitiske avgjørelser, må datagrunnlaget være både tydelig og etterrettelig.

I figuren i Medietilsynets rapport (side 70) slås det fast at NRK Klassisk har avspilling av 47 % norsk musikk i 2025. Det er et oppsiktsvekkende høyt tall, men forteller etter vårt syn ikke så mye om den reelle mengden norsk musikk som er i bruk. Dette er fordi målingene bygger på NRKs egen definisjon på norsk musikk, som sier «enten komponist, tekstforfatter eller artist/utøver er norsk. Er én av tre dekket, er det for norsk å regne.»¹

Resultatet av denne logikken vil være at:

- Bach, Beethoven og Mahler, fremført av Bergen filharmoniske orkester er norske.
- All musikk fra Star Wars og Harry Potter (skrevet av amerikaneren John Williams), fremført av Arktisk filharmoni, er norsk.
- Alle Vivaldis verker fremført av en norsk utøver er norske.

Som nevnt verdsetter vi at norske utøvere, artister og ensembler får spilletid i NRK. Men vårt utgangspunkt er at selve musikken som brukes, i stor grad bør være skapt av opphavere med tilknytning til norsk kulturliv, slik det også fremgår i NRK-plakatens **§35**: «NRK skal bidra til å fremme nye talenter og lokale artister, komponister og

tekstforfattere. Minst 40 pst. av musikken som spilles på NRK P1, P2 og P3, NRK P1+, NRK P13, NRK mP3, NRK Nyheter, NRK Sport, NRK Super og NRK Folkemusikk skal være norsk, **med vekt på norskspråklig eller norskkomponert musikk»** (vår utheving).

Slik NRK velger å rapportere, er det ikke mulig å følge den reelle bruken av norsk musikk. Med dagens definisjon kan NRK i teorien rapportere 47 % norskandel, selv i tilfeller der ikke et eneste verk av en norsk komponist eller låtskriver er spilt.

Etter vårt skjønn, eger NRKs tolkning seg derfor ikke til formålet om å bidra til å stimulere et rikt og skapende norsk musikkliv. Tallmaterialet hindrer muligheten til å analysere hvordan NRK konkret bidrar til dette. I verste fall kan de positive tallene skjule at ansvaret for enkelte opphavsrettslige grupperinger ikke blir ivaretatt.

NKF mener derfor at materialet ikke gir godt nok grunnlag for de politiske vurderingene som skal gjøres omkring NRKs samfunnsoppdrag. Vi ber om at KUD og Medietilsynet fremover **diskuterer og problematiserer NRKs definisjon av norsk musikk målt opp mot målet i § 35.**

NRKs samfunnsoppdrag og forståelsen av musikalsk mangfold

NKF ønsker også å uttrykke uro over deler av Medietilsynets analyse av musikalsk mangfold. Etter vårt syn bygger konklusjonen på en snever forståelse av mangfold, der NRKs tilbud i stor grad vurderes opp mot mangfoldet hos kommersielle aktører som P4 og TV2.

Dette fremstår som en svakhet ved analysen. Når NRKs musikktilbud primært vurderes i kontrast til kommersielle radiokanaler, som i stor grad styres av markedslogikk og reklamefinansiering, risikerer man å svekke det prinsipielle utgangspunktet for gjennomgangen: NRK skal ikke være «bedre enn P4», men fundamentalt annerledes. **Allmennkringkastingsoppdraget bør ikke måles opp mot markedets minimum, men mot samfunnets kulturpolitiske ambisjoner.** NRKs hovedoppdrag er ikke å spille markedet, men å utvide offentligheten.

NKF etterlyser at Medietilsynet i større grad **sammenligner NRKs kunst- og kulturdekning med andre europeiske allmennkringkastere som har tydelige kulturpolitiske ambisjoner.** En slik analyse ville ha gitt helt andre konklusjoner. Slik vi ser det, burde også NRK-plakaten, vedtektene og det uttalte samfunnsoppdraget vært premisser for vurderingen av NRKs profil og prioriteringer.

For NKF er kjernen at NRK i langt større grad må formidle et repertoar som er av vår tid, rommer et reelt mangfold av uttrykk og representerer hele befolkningen. Slik er det ikke i dag. Representasjonen av samtidige uttrykk, kjønnsmessig bredde og kunstnerisk mangfold er svært begrenset, spesielt i NRK Klassisks repertoarprofil. **En tydeligere satsing på samtidens uttrykk ville gjort det enklere for NRK å oppfylle sitt samfunnsoppdrag.**

Fra vårt ståsted har det **musikalske mangfoldet i NRKs prioriteringer blitt innsnevret** over tid, særlig innenfor nisjer og mer eksperimentelle uttrykk. **Dette gjelder både sendetid, redaksjonell kontekst, kritisk refleksjon, presentasjon og synlighet.**

Det er i denne sammenheng påfallende at rapporten i liten grad omtaler NRKs nedleggelse og omlegginger av musikkprogrammer med tydelig kunst- og breddeprofil. For det profesjonelle komponist- og utøvermiljøet fremstår dette som en svekkelse av NRKs samlede bidrag til musikalsk offentlighet.

I en medievirkelighet preget av global konkurranse og økende kommersielt press blir **NRKs rolle som nasjonal formidler av norsk musikk stadig viktigere**. At deler av kunst- og musikklivet i liten grad er synlige i offentligheten, er ikke bare et kulturpolitisk problem, men også et demokratisk problem. Et levende demokrati trenger et mangfold av uttrykk, perspektiver og kunstneriske stemmer for å opprettholde bredden i samfunnsamtalen.

NRK og Musikklandet

NOU 2025: 7 *Musikklandet* gir et tydelig og helhetlig bilde av et norsk musikkliv som er rikt og mangfoldig, men samtidig strukturelt sårbart. Utvalget understreker at offentlig finansierte aktører – og særlig NRK – spiller en avgjørende rolle for å sikre både produksjon, formidling og legitimering av musikk som ikke nødvendigvis når frem gjennom kommersielle kanaler.

Utvalgets anerkjennelse av behovet for mer ny norsk musikk også i NRK Klassisk må ses i sammenheng med dette. Det samme gjelder anbefalinger om styrket redaksjonell dekning, bredere sjangerrepresentasjon og økt synlighet for levende norske musikere, komponister og ensembler.

NRKs rolle er her todelt: På den ene siden er NRK en plattform for formidling til publikum. På den andre siden er NRK en institusjon som bidrar til å definere hva som oppfattes som relevant og viktig i offentligheten. NRK må fortelle om det som tenkes, skrives og skapes, slik at det blir en del av samfunnsutviklingen og ikke marginaliseres. Denne rollen må forvaltes med stor bevissthet.²

Behov for tydeligere styringssignaler

NKF mener regjeringens styringssignaler bør være tydeligere når det gjelder musikalsk bredde og mangfold. Generelle mål er ikke tilstrekkelig uten en konkret operasjonalisering. Vi vil særlig peke på behovet for:

- en klar og **kulturbyggende definisjon** fra politiske myndigheter av hva som skal regnes som **norsk musikk**
- en tydelig forankring av **musikalsk mangfold** som **kjerne i NRKs samfunnsoppdrag**

- en anerkjennelse av at ulike musikksjangre har ulike behov
- **redaksjonell kompetanse** og tilstedeværelse innenfor hele bredden av norsk musikkliv, inkludert samtidsmusikk, improvisasjon, ny jazz, eksperimentelle uttrykk, elektroakustisk musikk og tverrkunstneriske uttrykk
- en styrket rolle for NRK som formidler av **ny norsk musikk**
- konkrete forventninger til **redaksjonell dekning, synlighet og kontekstualisering** av norsk musikk, fremfor passiv avspilling

Avsluttende merknader

NKFs engasjement springer ut av et ønske om å **styrke NRK som allmennkringkaster. Tydelige og forpliktende styringssignaler** er avgjørende for at NRK skal kunne fylle denne rollen i et stadig mer fragmentert medielandskap.

Vi **støtter fullt ut Medietilsynets anbefaling** om å innføre krav om **40 % norsk musikk** også i NRK Klassisk og NRK Jazz, slik at kravet omfatter **hele NRKs radioportefølje**, og forventer at dette følges opp i regjeringens kommende styringssignaler.

Samtidig oppfordrer vi til en bredere og mer prinsipiell gjennomgang av hvordan musikalsk mangfold forstås og operasjonaliseres i NRKs virksomhet. Her er det mye som kan forbedres, og som på sikt vil styrke NRK som allmennkringkaster.

Norsk musikkliv er avhengig av en sterk, modig og bevisst allmennkringkaster. Det ansvaret må også gjenspeiles i de politiske forventningene som stilles til NRK.

Vennlig hilsen

Norsk Komponistforening